

فاجعه هجوم به مدرسه فیضیه در سال ۱۳۴۲

به روایت دو فرزند آیت الله العظمی گلپایگانی قزوینی

■ **مصاحبه را با حجت‌الاسلام والمسلمین سیدجواد گلپایگانی شروع می‌کنیم؛ حاج‌آقا در ابتدا اتفاقات آن روز و واکنش علما و بزرگان را بیان فرمایید.**

● همان‌طور که اشاره کردید، ۲۵ شوال شهادت امام صادق علیه السلام، رئیس مذهب است. در گذشته، در سالروز شهادت امام صادق علیه السلام آیت‌الله‌العظمی شیخ عبدالکریم حائری یزدی رحمته الله، مؤسس حوزه در مدرسه فیضیه اقامه عزا می‌نمودند. همچنین بعد از ایشان، مراجع دیگر هم این برنامه را داشتند؛ لذا آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی رحمته الله هم به‌لحاظ مسئولیت مرجعیتی که بر عهده ایشان قرار گرفته بود، اقامه عزا در روز ۲۵ شوال را در مدرسه فیضیه هر سال ادامه می دادند.

طبعاً جمعیت زیادی می آمدند و اقامه عزا می‌شد و گویندگانی بودند که در این عزا شرکت کرده و ادای وظیفه می‌کردند.

بعد از فوت آیت‌الله‌العظمی بروجردی رحمته الله و جریاناتی که در حوزه پیش آمد و مبارزاتی که بر علیه تشکیلات ستمشاهی شروع شد، بنا بر این شد که این مجلس برقرار شود و مرتب هم بزرگان حوزه اعلامیه می‌دادند و در مقابل لایحه انجمن‌های

ایالتی و ولایتی و دیگر موضوعات موضع‌گیری می‌کردند.

رواق شهیدان

روحانی شهید زکریا اسلامی

روحانی شهید زکریا اسلامی، از شهدای شاخص در اخلاق و معنویت بود. برای اطرافیان از جمله همسرش الگو و نماد خوبی‌ها بود. مادر شهید می‌گوید: من حاضر بودم، همه فرزندانم بمیرند و زندگی‌ام نابود شود؛ ولی پسرم با آن پارسایی و مهربانی زنده بماند.

روحانی شهید زکریا اسلامی سال ۱۳۳۸ شمسی در روستای خطیرکلای شهرستان قائمشهر متولد شد. پس از ایام کودکی وارد مدرسه شد و بعد از پایان دوره ابتدایی، تحصیل در حوزه علمیه را آغاز نمود. او حدود دو سال در دو حوزه بابل و دارابکلای ساری مقدمات را فرا گرفت و پس از آن روانه حوزه علمیه قم شد. در تحصیل علوم دینی جدیت و پشتکار داشت و درس‌ها را به‌دقت می‌خواند.

● **اخلاق شهید**

در کنار درس به اخلاق و کردارش اهمیت می‌داد و در مسیر خودسازی قرار داشت. پدر شهید می‌گوید: زکریا از نه سالگی به نماز ایستاد و در میان خانواده ما، از اخلاق کم‌نظیری برخوردار بود. روحیه‌ای جذاب و گفتاری شیرین داشت و کسانی که به سخنانش گوش می‌دادند، جذب شخصیت ایشان می‌شدند. از دغدغه‌های شهید، محرومیت‌زدایی از مردم اطرافش بود. در این زمینه علاوه بر اینکه مقداری از شهریه‌اش را به امورات فقرا اختصاص می‌داد، اقدام به افتتاح صندوق قرض‌الحسنه در روستا نمود و خود مسئولیت آن را به عهده گرفت.

● **مبارات شهید**

این طلبه شهید مبارزات خود علیه رژیم پهلوی را از سال ۱۳۵۲شمسی آغاز کرد و با پخش نوارها و اعلامیه‌های امام خمینی رحمته الله به صف مبارزان پیوست. ایشان برای رواج بیداری انقلابی بین جوانان و دیگر اقشار جامعه، به تشکیل جلسهای همت گماشت که در آن ضمن آموزش احکام، به افشای ستم‌های رژیم می‌پرداخت. با اوج‌گیری انقلاب، همپای مردم در تجمعات حضور داشت. او همچنین در مبارزه فکری و عقیدتی با منافقین و مغرضین نقش مؤثری ایفا نمود.

● **نوشتن شهد شهادت**

انقلاب و ارزش‌های اسلامی آن‌قدر برای شهید اسلامی ارزش داشت که حاضر شد، برای زنده ماندن آن، جان شیرین خود را فدا نماید. او پس از شرکت در عملیات فتح‌المبین در آن منطقه ماند تا اینکه در ابتدای مرحله اول عملیات بیت‌المقدس سال ۱۳۶۱ در منطقه کرخه به شهادت رسید و پیکر مطهرش پس از اقدامات لازم در زادگاهش دفن شد.

در همایش «ایران جوان» مطرح شد

حوزه علمیه برای اجرای قانون جوانی جمعیت چه ظرفیت‌هایی دارد؟

فرهنگی جامعه‌الزهرای علیه السلام در عرصه جمعیت و فرزندآوری، گفت: در بحث جمعیت، تدوین و اجرای طرح تربیت تخصصی مبلغ، مباحث جمعیت، تهیه روتوشه تبلیغی با محوریت مباحث جمعیت و سقط جنین، اعزام مبلغ با محوریت مباحث جمعیت و فعالیت‌های مجازی در این عرصه صورت گرفته است.

وی همچنین به برنامه‌های تبلیغی در هفته جمعیت اشاره کرد و با بیان اینکه امسال برنامه‌های هفته جمعیت، تجلی خاصی در جامعه‌الزهرای علیه السلام داشت، گفت: تشکیل کمیته جمعیت در جامعه‌الزهرای علیه السلام برای اولین بار، تجمع قوانین جمعیتی و تطبیق آن با ماده ۲۶ قانون جوانی جمعیت، بررسی و تکمیل تسهیلات رفاهی در راستای افزایش جمعیت و برگزاری پوشش ملی «همیار جمعیت»، در راستای ایجاد انگیزه فرزندآوری در خانواده‌ها توسط کودکان و... صورت گرفت.

عضو شورای راهبری جمعیت، با اشاره به فعالیت بیش از ۴۹۰ کانال و گروه توسط بانوان طلبه جامعه‌الزهرای علیه السلام، عنوان کرد: رویکردهای تبلیغی در عرصه جمعیت، باید تغییر کند و تبلیغ چهره به چهره به‌تنهایی کافی نیست. ما باید فعالیت‌های تبلیغی را به کانون خانواده‌ها ببریم. بهرامی با اشاره به ماده ۲۶ قانون حمایت از خانواده و جمعیت گفت: از دهه هشتاد، بسیاری از بندهای این قانون در راستای افزایش جمعیت در جامعه‌الزهرای علیه السلام اجرایی شده است.

وی با بیان اینکه امروز جامعه‌الزهرای علیه السلام در عرصه جهاد تبیین در مباحث جمعیت فعال است، تصریح کرد: امروز در مجموعه جامعه‌الزهرای علیه السلام به‌برکت عنایت خاص حضرت زهرا علیه السلام و حمایت‌های مدیریت مجموعه، بستری فراهم شده که علاوه بر فعالیت‌های علمی و تبلیغی در عرصه جمعیت، فعالیت میدانی هم صورت می‌گیرد.

● **لزوم تشکیل و هم‌افزایی گروه‌ها و لجنه‌ها در عرصه بحران جمعیت**
حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمجد حسینی هم در این همایش، به معرفی ظرفیت‌های آموزش و تبلیغ در عرصه‌های جمعیت پرداخت و با بیان اینکه، گروه‌های جهادی تبلیغی عرصه جمعیت، نسبت به برنامه‌های کلان کشور مسئولیت دارد و فعالیت‌های خود را در راستای افزایش جمعیت برنامه‌ریزی کرده است، افزود: اولین نیاز تشک‌ل‌های جمعیت، مسئله‌سازی برای مبلغان جمعیت بود. تعریف عملیات‌های گفتمانی، از دیگر برنامه‌های تشکل بود که با محوریت گفتمان جمعیت طراحی و برنامه‌ریزی شد.

مسئول آموزش تشک‌ل‌های جمعیت، با اشاره به بسته‌های محتوایی مناسب برای کنشگر و فعال امر تبلیغ در عرصه جمعیت، عنوان کرد: طراحی میز جمعیت، از دیگر برنامه‌ها بود که به‌صورت ویژه برنامه‌های تبلیغ را سامان می‌دهد.

وی با اشاره به آیات قرآن کریم، تصریح کرد: در میان مردم باید گروه، لجنه و هسته‌هایی باشند که مردم را به سمت خیر دعوت کنند. این جلسه، همایش نمایشی نیست؛ بلکه همایشی برای آغاز کنشگری و تبلیغ امر جمعیت است.

پژوهشگر و فعال عرصه جمعیت تأکید کرد: بهترین قالب و روش که می‌تواند هم‌افزایی ایجاد کرده و انگیزه‌ها را مضاعف کند، تلاش و فعالیت در قالب یک مجموعه و گروه است. ما باید یک امت باشیم و در قالب لجنه‌های چند نفره وارد ریزموضوع‌های بحث جمعیت شده و به‌صورت گروهی اقدام کنیم؛ زی‌ار در کار گروهی، انگیزه و ثمربخشی بیشتر و بهتر است و همچنین کار گفتمانی راحت‌تر صورت می‌گیرد.

● **لزوم توجه به کنشگر فعال جمعیتی در جامعه**

خانم زینب عبداللهی مدیرکل امور بانوان و خانواده استانداری قم هم در این همایش، ضمن خیر مقدم به شرکت‌کنندگان در مراسم، فعالیت در عرصه جمعیت را جبهه و جنگ تمام عیار دانست و اظهار کرد: ما فعالان و مجموعه‌های خوبی در سطح استان داریم که نیاز است، تکثیر شوند و نظم بیشتری پیدا کنند تا در این حوزه، کنشگر فعالیت جمعیتی با گروه‌بندی در حوزه‌های مختلف صورت بگیرد تا پس از شرکت در دوره‌های آموزشی به فعالیت بپردازند.

رژیم شاه هم در مقام این بود که این برخوردها و این تشکیلات را سرکوب کند و نگذارد، ریشه پیدا کند و لذا در صدد برآمد که اولاً حوزه علمیه، طلاب و مراجع مثل امام خمینی رحمته الله، آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی رحمته الله و آقایانی را که در این جریانات هستند، به‌نحوی سرکوب کرده باشد.

مجلسی که در مدرسه فیضیه برگزار می‌شد، به نظرشان رسید که اینجا بیایند و به‌قول خودمان، یک صحنه‌ای را نشان دهند و منکوب کنند و از این جهت روز شهادت امام صادق علیه السلام را برنامه‌ریزی کردند که جماعت زیادی از ساواکی‌ها، کماندوها و... را از تهران به قم بفرستند و این اشخاص برای سرکوب حوزه وارد قم شدند.

مجلس عزاداری شهادت امام صادق علیه السلام در مدرسه علمیه فیضیه شروع شده بود؛ اما از تشنج‌هایی که در مجلس دیده می‌شد، پیدا بود که رژیم شاهنشاهی آماده یک حرکتی است و لذا به مرحوم آیت‌الله‌المعلمی گلپایگانی رحمته الله اطلاع می‌دهند که به مدرسه فیضیه تشریف نیاورید و اوضاع و احوال، نامناسب و خطرناک است و ما برای شما می‌ترسیم؛ اما مرحوم آقا می‌فرمایند: ما دعوت کرده‌ایم که مردم به این مراسم بیایند و خودمان نیاییم؟ اشکالی ندارد؛ هر چه که بر سر مردم بیاید، ما هم هستیم؛ لذا ایشان به مجلس عزا می‌آید.

آقا پیاده به سمت مدرسه فیضیه می‌آیند و در عزا شرکت می‌کنند. منبر و برنامه عزاداری شروع می‌شود تا اینکه نوبت به آقای انصاری می‌رسد.

■ **آقای انصاری یکی از سخنرانان مجلس بود؟**

● بله؛ خداوند آقای انصاری را رحمت کند! ایشان یکی از وعاظ معروف قم بود و آن زمان که در منبر بود، در بین جمعیت، سروصدایی بلند می‌شود که یکی صلوات